

a mostani szürke, sablonos épület elé, amely a Hegy és a folyó közé ékelődve útját állja a fejlődésnek, a folyó felőli oldalon árkád sort tervezett, amely a járda széleig terjedve, öt méter széles sávon át fedett sőt tányt képezett volna és lehetővé tette volna egyszersmind azt, hogy a Rudas-fürdőben levő szállodát hetven szobával megnövelje. Maga az épület ezzel nem nagyobbodott volna; sőt, Pogány a városkép megjavítása érdekében alacsonyabbra számította az épületet, a tetőzetet is levette.

A pályázatnak és a pályadíjjal koszorúzott tervnek óriási volt a hatása; hónapokon és éveken keresztül foglalkoztatta az illetékes köröket. *Apka* Ferenc, akkori főpolgármester, aki a fürdőváros gondolatát melegen felkarolta, megbízta a pályadíjat nyert művészt, *Pogány* Mórict, hogy a Rudas-fürdő átalakítására részletes terveket készítsen el. Utána Huszár Aladárt is annyira felvillanyozta a szép elképzelés, hogy magáévá téve az ügyet, *Nabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszterrel az építkezéshez szükséges pénzt is megszerezte. Az *Ujság* munkáidején többször írt erről a munkáról, részletesen ismerfette a tervet és propagálta annak megvalósítását. Szükségesnek tartotta ezt azért, mert a Rudasban lévő mostani fürdő, uszoda és szálloda a modern igényeknek nem felel meg, nem illeszthető be abba a fürdővárosi propagandába, amelynek kapcsán a külföldiek ezreit várjuk a magyar fővárosba.

Egy városátya gáncsoi vet

A kérdés megjárta a különböző bizottságokat és amikor a meghozatást Pogány Mórict oda kellett volna adni, meglepetésszerűen felállott a kisgyűlésen a templomépítéseirol nevezetes városátya, *Tiltakozott a megbízás kiadása ellen*, arra hivatkozva, hogy harminc év előtt a Rudas-fürdő átalakítására már megbízást kapott *Hüll* Dezső műegyetemi tanár és ha most Pogány Mórictot bizná meg a Rudas-fürdő átalakításával, a fővárosra az előbbi megbízás nyomán fölösleges kiadások zudulnának. Ezzel a fel lépéssel sikerült is elodáznia a Rudas-fürdő megépítésének ügyét. Az elfogulatlan és csak a város szépségéért hevülő bizottsági tagok állásfoglalása nyomán annyit mégis sikerült ekkor elérni, hogy elhatározták: a Rudas-fürdő átalakítási terveinek elkészítésére újra fölhívják *Hüll* professzort és Pogány Mórict építőművészt.

A pályázati feltételben benne volt, hogy az átalakítási munka költsége, ami Pogány Mórict eredeti terve szerint 600.000 pengőnél többet nem tett ki, 800.000 pengőnél nem rughat többre. A két építőművész el is készült tervével, de nem Pogány Mórictot bízták meg a végleges tervek elkészítésével, hanem *Hüll* műegyetemi professzort, aki természetesen egészen más elvek és elgondolások szerint oldotta meg a feladatot és tervezte meg a fürdő ujjáépítését. Ebbe a döntésbe is belenyugodott a fürdővárosért küzdő tábor, mert hiszen a lényeg csak az, hogy a nagy cél érdekében cselekedetek következzenek be. Várták, hogy a munka megkezdődjék. De meglepetésszerűen kiderült, hogy a Rudas-fürdő átépítéséről a főváros kénytelen lemondani, mert a költségek milliókra mennének és ezt megtakarítandó, inkább abban az állapotban hagyják meg a fürdőt, amelyet már évtizedek óta igen helyesen kifogásol minden szakember; és a közben megszerzett Rácfürdő átalakítására készülnek.

Ez az újabb határozat megdöbbenést kelt művészi körökben, mert hiszen beláthatatlan időnkig való elodázását jelenti a kérdésnek. A Rudas-fürdő mai állapotában semmiképpen sem tartható meg. Ez indította az illetékeseket arra, hogy a különböző pályázatokat meghirdessék és a terveket elkészítsék. Fölvetődik most már az a kérdés: miként történhetett, hogy a pályázati feltételekben 800.000 pengőben meghatározott munka ára fölruगतott 2,300.000 pengőre, amelyből sikerült ugyan lefaragni 500.000 pengőt. Ha már a *Hüll*-féle terv a pályázat beadásakor ilyen óriási költséget jelentett, ugy a város műszaki hivatalának és a pályázat fölött döntő bizottságnak nem lett volna szabad elfogadnia, mert hiszen a 800.000 pengő átlépése a feltételek megszegését jelentette. Ha pedig akkor csak 800.000 pengőt tettek ki a *Hüll*-féle terv nyomán a szükséges munkálatok, kérdés, milyen pótmunkákat vettek be még a munka megkezdése előtt, hogy az megszorozódott?

A közvélemény ebbe a titokzatosságba nem tud belenyugodni és elvárja a főváros vezetőségétől, hogy világosságot derítsen a rejtelmes ügyre. A nagy cél érdekében határozza el magát cselekedetekre. Ha a *Hüll*-féle nyilván igen szép és alkalmas terv az előirányzott 800.000 pengőből nem valósítható meg, ugy ott van a másik terv, a Pogány Mórict árkádos terve, amelyet több szobának létesítésével, az épületnek szükséges lefaragásával, az egész környezetnek művészi rendezésével 750.000 pengőből realizálni lehet.

al hosszabb el a bíróság. lig akkor áll olyan ítélettel teszik az ő De ezen gon- indig arról is milyen elha- en! Az enge- gyanis az en- az lehet: ben sújtották megbizható- tel. Az ipar- roknál pedig ben kell be- lo ítéletnek. fontolás tár- a megbélyeg- megvonják-e,

Rejtelmek a Rudasfürdő körül

A első tervől a legutóbbilag megsokszorozódtak a költségek

Budapest-fürdőváros gondolata a nemzet és főváros érdekeinek hűséges és előrelátó szolgálói előtt már egy évtizede jelentőségében egyre növekvő fontosságú kérdés. A budai gyógyforrásoknak helyes kihasználása, a fürdőváros megteremtése, a megkapóan szép budai oldalnak helyes kialakítása lebegett a szeme előtt az Idegenforgalmi Tanácsnak, amikor eszméi pályázatot hirdetett a budai Dunapart—Erzsébet- és Ferenc József-híd közötti részének — kialakítására. Ezen a pályázaton építőművészeink és városrendezőink legjobbjai vettek részt. A pályázók sokasága mutatta, hogy a kérdés valóban megvalósításra érett és hogy

művészeink fantáziáját foglalkoztatja az, hogy a Duna partját még szebbé és emlékezetesebbé tegyék. A pályázatból győztesként *Pogány* Mórict építőművész terve került ki. Művészi elgondolása monumentálissá igyekezett tenni ezt a budai részt. Könnyed, de artizlikus eszközökkel akarta a fürdőváros jellegét is kidomborítani akkor, amikor egy kolonáddal kötötte össze a Gellért-szállót a Rudas-fürdővel. Az ósdi és ma már inkább hatásrontó épületet, a Rudast, tervében harmónikusan beleillesztette abba a monumentális városképbe, amely a Dunán érkezőnek mutatkozik. A Rudas-fürdőt illetőleg az volt az elgondolása, hogy